

DZIENNIK URZĘDOWY

Obwodu Zamoyskiego.

№ 7. Zamość, dnia 15. maja 1916. Rok 2.

Nr. 7675/ZK. ex 1916.

I. ODEZWA.

Do ludności Jen.- Gubernatorstwa wojskowego!

Na rozkaz Najwyższy Jego ces. i król. Apostolskiej Mości, mego Najmiłościwszego Pana, obejmuję urząd jenerał-gubernatora wojskowego na austr.-węg. obszarze okupowanym w Polsce. Na tem stanowisku witam jak najgoręcej ludność powierzonego mi kraju.

Zasady sprawiedliwości i życzliwości, któremi mój znakomity poprzednik przy sprawowaniu rządów tego kraju się kierował, będą mi również służyły za wskaźnik. Od Was natomiast oczekuję, że nienagannem zachowaniem się ułatwicie mi życzliwe i przyjazne postępowanie.

Wierny intencyom mego Dostojnego Monarchy, któremu dobro Wasze leży na sercu, skieruję me dążenia ku temu, aby według najlepszych sił łagodzić dalej ciężkie rany, zadane krajowi wojną i popierać dalszy pomyślny rozwój tego kraju.

Zwracam się do Was wszystkich o poparcie mnie w tej pracy; odnoście się do mnie z pełnem zaufaniem.

Lublin, dnia 9. maja 1916.

C. i k. Jeneral-Gubernator wojskowy:

Karol Kuk

zbrojmistrz polny w. r.

Nr. 6758/ZK. ex 1916.

2. POŻEGNANIE.

Do ludności Jeneralnego Gubernatorstwa

Jego c. i k. Apostolska Mość, mój Najmiłościwszy Pan, raczył najłaskawiej zamianować mnie namiestnikiem Galicyi. Ustępuję przeto ze stanowiska jenerał-gubernatora.

Nie łatwo przychodzi mi opuścić ten kraj, do którego tak się przywiązałem.

Zarząd wojskowy starał się pod mojem kierownictwem według możności łagodzić w tym kraju skutki wojny, wspomagać w obecnych ciężkich czasach warstwy ludności, potrzebujące pomocy, jakoteż, o ile okoliczności na to pozwalają, sprowadzić na normalne tory gospodarcze i kulturalne życie tego kraju. Dalszy ciąg tej pracy składam z całem zaufaniem w ręce swego następcy.

Wielu z pomiędzy Was popierało mnie gorliwie i ofiarnie w pracy dla dobra publicznego. Tym wszystkim dziękuję za to w imieniu własnem i ogółu.

Powaga, zdolności i gorliwość, które przy tej wspólnej pracy u wielu obywateli kraju z radością stwierdziłem, pozwalają powziąć jak najlepsze nadzieje co do przyszłości tego kraju.

Dziękuję również całej ludności za jej prawie że bez wyjątku nienaganne zachowanie się.

Żegnam Was zatem serdecznie i życzę temu krajowi błogosławieństwa Bożego; oby się pięknie rozwijał i doznał szczęśliwej przyszłości.

Lublin, 23. kwietnia 1916 r.

Eryk br. Diller, w. r.

Jenerał Major.

3. Zmiany na stanowiskach funkcyonaryuszów gminnych.

Nr. 6904/ZK. ex 1916

I.

Widzę się zmuszonym usunąć dotychczasowego wójta gminy Stary-Zamość Michała Maziarczyka z powodu niedostatecznego wypełniania obowiązków urzędowych i zamianować właściciela rolnego Franciszka Bochniaka zarządcą gminy Stary-Zamość.

Nr. 6904/ZK. ex 1916.

II.

Dotychczasowego burmistrza miasta Szczebrzeszyna Żołopińskiego złożyłem z urzędu i ustanowiłem c. i k. Porucznika Waleryana Zapałę Komisarzem rządowym miasta Szczebrzeszyna. Porucznik Waleryan Zapała upoważniony jest wydawać w mojem imieniu zarządzenia karne pod zagrożeniem grzywnami do 200 koron lub aresztem do 20 dni za przekroczenia rozporządzeń miejscowej policyi i kary te nakładać.

M. A. Nr. 7354 ex 1916.

4. OBWIESZCZENIE

dotyczące powołania robotników rolnych do żniw w Monarchii Austro-węgierskiej.

Poszukuje się robotników rolnych do żniw w Monarchii austro-węgierskiej. Ponieważ żniwa w Monarchii zwłaszcza na Węgrzech rozpoczynają się znacznie wcześniej niż w tutejszych stronach, przeto robotnicy zajęci będą przy żniwach aż do 12., 15. a najpóźniej 20 lipca b. r., poczem wrócą do domu, by zając się żniwem u siebie.

Robotnicy, którzy się zgłoszą do robót rolnych przy żniwah w Monarchii austro-węgierskiej nie poniosą zatem żadnej szkody, gdyż powrócą na czas do swej ojczyzny, by zająć się własnem żniwem, a aż do tej pory znajdą dobry zarobek na obczyźnie. Warunki pracy są nader korzystne.

C. i k. Rząd sam czuwać będzie nad tem, by warunki pracy były ściśle dochowane i by robotnicy oraz ich rodziny na czas do domu wrócili.

Werbowanie robotników rolnych odbywa się za pomocą kontraktu najmu usług.

Robotnik oraz członkowie jego rodziny z nim razem na robotę idący zobowiążą się wobec c. i k. Zarządu wojskowego aż do chwili żniw w ojczyźnie przyjąć robotę przy roli w Monarchii austro-węgierskiej pod kierownictwem i opieką władz, oraz pracodawców przez tychże wyznaczonych.

Robotnik zobowiąże się dalej każdą pracę przy roli poruczoną mu przez pracodawcę pilnie i wiernie według sił swoich wykonać.

Robotnikowi wolno do pomocy przy pracy zabrać ze sobą żonę i dzieci, o ile te osoby są zdolne do pracy. C. i k. Władze postarają się o to, żeby każdy robotnik wraz z członkami rodziny, którzy mu towarzyszyć będą, powrócił na czas do domu, by się mógł zająć żniwem u siebie. Jako czas powrotu robotników i ich rodzin wyznacza się dzień 12. lub 15., a najpóźniej 20. lipca b. r. W chwili rozpoczęcia podróży do Monarchii austro-węgierskiej otrzyma każdy robotnik na rękę kwotę dziesięciu koron,

Podróż do Monarchii i z powrotem pokryje c. i k. Zarząd wojskowy. Robotnik ani jego rodzina żadnych wydatków mieć nie będą.

Robotnik oraz rodzina jego z nim na robotę idąca, otrzyma w ciągu podróży aż do dnia przybycia na miejsce pracy wikt. Wikt ten będzie otrzymywać równieżprzez cały czas pracy.

Wikt składać się będzie 1) z 10 funtów chleba tygodniowo dla każdego mężczyzny, z 8 funtów chleba tygodniowo dla każdej kobiety, dziewczyny i dorosłego chłopaka,

2) z 1 funta krup jęczmiennych, 1 funta mąki pszenicznej lub dobrej mąki żytniej, $^3/_4$ funta omasty, 1 funta mięsa, 25 funtów kartofli, 7 (litrów) kwatr mleka zbieranego lub 3 $^1/_2$ kwart mleka niezbieranego i $^1/_2$ funta soli dla każdego robotnika tygodniowo.

W braku tych artykułów żywności będą one zastąpione innymi. Robotnicy i ich rodziny otrzymają przyzwoite, czyste i zdrowe mieszkanie oraz drzewo do palenia pod kuchnią.

Jako wynagrodzenie otrzyma każdy mężczyzna i silny dorosły chłopak umiejący kosić 2 korony dziennie.

Każda kobieta, dziewczyna i chłopak dostanie 1 K 60 h dziennie.

Za robotę poza godzinami pracy otrzyma każdy mężczyzna 30 hal. za każdą godzinę, zaś kobieta, dziewczyna lub chłopak 20 hal. za każdą godzinę.

Robotnicy zajęci przy gotowaniu strawy otrzymają za czas zajęcia w kuchni takiesame wynagrodzenie jak za godziny pracy.

Robotnicy, którzy się będą dobrze sprawowali i uczciwie pracowali, otrzymają premię w kwocie 5 koron.

Wynagrodzenie wypłaca pracodawca lub jego zastępca. Czas pracy wynosi 12 godzin dziennie z wyłączeniem przerw. Przerwy między pracą muszą wynosić przynajmniej 2 godziny.

Jeżeli robotnik pracuje poza przepisanemi godzinami pracy, należy mu się osobne wynagrodzenie.

W niedzielę będą robotnicy pracować tylko po południu, a mimo to otrzymają wynagrodzenie za cały dzień.

Robotnicy mają ile możności przynieść ze sobą narzędzia do żniw potrzebne.

Robotników wysyłać się będzie na robotę do Monarchii partyami po 100 ludzi pod przewodnictwem osób zaufanych. Do tych osób będą się robotnicy zwracać mogli z użaleniami.

Mam nadzieję, że ludność pojmie ważność dokonania żniw na czas, nie tylko tu lecz i w Monarchii austro-węgierskiej i z gotowością dopomoże do osiągnięcia tego celu, tem bardziej, że znajdzie przy tem dobry zarobek i na żniwa do domu powróci.

Niech każdy, zdatny do pracy, zgłosi się do robót przy żniwach i w ten sposób przyczyni się do zebrania zbiorów tam, gdzie rąk do roboty brak!

Osoby zdatne do pracy, które nie zgłoszą się do robót przy żniwach, narażają się na niebezpieczeństwo, że będą wcielone do oddziału robotniczego; wtedy nie powrócą na żniwa do domu, nie będą mogły zabrać swej rodziny i będą musiały pracować za gorszem wynagrodzeniem i przy gorszym wikcie.

Zgłosić winni się także i ci, którzy już są zapisani na listę robotników i otrzymali kartę wcielenia, ażeby już teraz mieć dobry zarobek.

W domu pozostać winni tylko ci, którzy potrzebni są do prowadzenia gospodarstwa, do pielęgnowaina chorych, starców i dzieci!

Wszyscy inni powinni się zgłosić do robót polnych, a otrzymają dobry zarobek, bardzo dobry wikt i wrócą z pieniądzmi do domu na własne żniwo.

Osoby, pragnące pójść na robotę do Monarchii austro-węgierskiej na czas aż do własnych żniw, zgłaszać się mogą u wójta swej gminy lub sołtysa wsi, który zawiadomi o tem wójta, podając ilość członków rodziny, którzy razem na robotę pójść pragną, ich imię i wiek.

Sołtysi mają zgłoszenia przesyłać natychmiast wójtowi gminy, ten zaś przedłoży c. i k. Komendzie pierwszy wykaz tych robotników, którzy się zgłosili w dniu 20 maja, potem zaś przedkładać będzie codziennie raport o tych robotnikach, którzy się po 20 maja zgłoszą.

Dzień powołania robotników będzie później podany do wiadomości.

Nr. 6784/ZK. ex 1916.

5. Dar.

Mieszkańcy gminy Radecznica ofiarowali na rzecz biednych sierot kwotę koron 17 i przesłali ją za pośrednictwem Urzędu gminnego Komendzie obwodowej. Ofiarodawcom wyraża się na tem miejscu podziękowanie. Sumę powyższą oddano Obwodowemu Komitetowi ratunkowemu celem użycia jej zgodnie z intencyami ofiarodawców.

Nr. 6402/1/ZK. ex 1916.

6. a). Użycie kar pieniężnych.

Z funduszu ściągniętych przez Komendę obwodową kar pieniężnych przekazano szpitalom w Zamościu i Szczebrzeszynie, cierpiącym niedostatek, zasiłki po 1000 koron.

Nr. 6897/12/ZK. ex 1916.

6. b). Użycie kar pieniężnych.

Z funduszu kar, ściągniętych przez Komendę obwodową, przekazano na cele zakupna przyborów pożarniczych:

Dla miasta	Zamościa	100	K
„ „	Szczebrzeszyna	100	K
„ gminy	Frampol	75	„
„ „	Goraj	75	„
„ „	Krasnobród	100	„
„ „	Zwierzyniec	50	„

M. A. Nr. 7163./ex 1916.

7. OSTRZEŻENIE.

Dnia 3. maja 1916 wieczorem patrol żandarmeryi zastrzelił człowieka, który wydał jej się podejrzanym, ponieważ tenże nie usłuchał dwukrotnego wezwania do zatrzymania się. Wzywa się zatem jeszcze raz ludność w jej własnym interesie, by bezwzględnie natychmiat zastosowywała się do wezwania ze strony organów żandarmeryi do zatrzymania się

Nr. 7607/ZK. ex 1961.

8. Środki zapobiegawcze przeciw wrogiemu usposobieniu ludności.

Zdarza się jeszcze zawsze, że ludność napada na osoby wojskowe, patrole i posterunki i zagraża im w sposób niebezpieczny.

Wzywa się niniejszem ludność wszystkich gmin do wspóldziałania w celu zapobiegania dodobnym wypadkom i utrzymania porządku, pokoju i bezpieczeństwa. Przytem zaznacza się,

że sama gmina starać się winna o to, by indywidua niebezpieczne dla ogółu nie były w jej obrębie cierpiane lecz przeciwnie, by jej schwytano i sądowi do ukarania oddano.

Na przyszłość w każdym wypadku napadu na osoby wojskowe zostanie nałożona grzywna na tę gminę, w której taki wypadek by się wydarzył, gdzie zatem ludność cierpiała takiego zbrodniarza i o nim władzom nie doniosła.

MA. Nr. 7039/1 ex 1916.

9. Odzskodowanie za kwaterunki.

Za pomieszczenie wojska oraz żandarmeryi i straży skarbowej z wyjątkiem kancelaryi Zarząd wojskowy nie płaci żadnego odszkodowania. Zatem odszkodowanie dla osób, dających kwaterę jest obowiązkiem, gminy, która w tym celu może nałożyć ogólną opłatę na mieszkańców gminy (rozkładkę gminną), o ile dotychczasowe dochody gminy nie wystarczają na cel powyższy. Odszkodowanie należy się tym osobom dającym kwaterem, które za ubikacye zajęte przez wojsko pobierały przed zakwaterowaniem się wojska czynsz najmu, dalej tym, którzy z powodu kwaterunku zmuszeni byli wynająć inne ubikacye lub mieszkania, wreszcie tym, którzy wskutek kwaterunku doznają przeszkód w zarobkowaniu. Gmina może jednak przyznać odszkodowanie wszystkim osobom, dającym kwaterę.

Wzywa się Urzędy gminne, by ustaliły wysokość odszkodowania za jeden pokój zajęty na cele wojskowe, ogłosiły publicznie ustaloną kwotę należytości i, o ileby dotychczasowy przychód gminy nie wystarczał na zaspokojenie roszczeń z tytułu kwaterunków, uchwaliły rozkładkę gminną i postarały się o zatwierdzenie tej wysokości przez Komędę obwodową.

Jako termin do złożenia sprawozdania o wykonaniu powyższego rozporządzenia ustanawia się dzień 15 czerwca 1916.

Nr. 7259/OAD. ex 1916.

10. Zasiłki na utrzymanie dla rodzin rosyjskich rezerwistów.

Urzędy gminne obwiązane są sporządzać co miesiąc wykazy zasiłków na utrzymanie dla rodzin rosyjskich rezerwistów, zestawione w porządku takim, w jakim zezwolenia na wypłatę do gminy nadeszły i przedkładać je najpóźniej do dnia 25 każdego miesiąca w dwóch egzemplarzach likwidaturze c. i k. Komendy obwodowej. Łączną sumę zasiłków pobrać należy dnia ostatniego każdego miesiąca w Kasie obwodowej, a następnie wypłacić natychmiast kwoty należące się osobom uprawnionym do poboru zasiłków.

Pensyonistów rosyjskich osiadłych w danej gminie należy spisać na osobnem zestawieniu, zresztą postępowanie jest takie same jak przy rezerwistach.

Nr. 1392/KFK. ex 1916.

11. Opłaty konsumcyjne od drożdży prasowanych, zapałek, tuekt i bibułek cygaretowych.

Na podstawie rozp. c. i k. Naczelnej Komendy armii M. V. Nr. 28432/P. z 17 kwietnia 1916, art. 43 i 48 Konwencyi haggskiej i odnośnie do rozp. c. i k. Jen.-Gub. w Polsce z 9 grudnia 1915, Dz. rozp. IV ustęp Nr. 13., zarządza się co następuje;

I) Drożdże prasowane pochodzenia krajowego i zagranicznego podlegają opłacie konsumcyjnej i to według jednolitej stopy podatkowej tak, jak w niemieckich krajach okupowanych, po 32 (trzydzieści dwie) kop. od rosyjskiego funta. Opodatkowanie drożdży prasowanych następuje za pomocą banderoli. Przy banderolowaniu drożdży prasowanych, wyprodukowanych w kraju okupowanym, należy postępować w myśl przepisów obowiązującej rosyjskiej ustawy o podatkach konsumcyjnych. Importowane przesyłki drożdży prasowanych mają być przez Urząd cłowy przekazywane do obanderolowania oddziałowi

straży skarbowej w Strzemieszycach, gdzie aust.-węg. kartel drożdzi prasowanych posiada główny skład, w którym układa się i opakuje drożdże. Bliższe szczegóły tego postępowania przekazująeego będą po poruzumieniu się z c. k. powiatową Dyrekcyą skarbu w Krakowie dodatkowo określone.

II). Opłat konsumcyjnych od importowanych zapałek, tutek i bibułek cygaretowych nie będzie się pobierać tak długo, jak długo te artykuły także i w niemieckim kraju okupowanym nie będą podlegać podatkowi konsumcyjnemu. Nie będzie się również pobierać opłat konsumcyjnych od wyprodukowanych w kraju tutek i bibułek cygaretowych, ponieważ obecnie wyrabia się dopiero bibułki i tutki cygaretowe w kraju okupowanym z importowanego z zagranicy tylko w belach i zwojach papieru cygaretowego. Obciążenie tych artykułów opłatą konsumcyjną jest już objęte należytością cłową

III). Niniejsze rozporządzenie obowiązuje od dnia 15. maja 1916. Co się tyczy drożdży prasowanych, będących w obiegu a pochodzących z przed tego czasu i nie opodatkowanych według stopy wymienionej w ustępie I, to należy od wszystkich zapasów znajdujących się jużto w zakładach handlowych, jużto będących w transporcie, uiścić dodatkową opłatę konsumcyjną, wynoszącą różnicę między obecną a poprzednią stopą podatkową.

Nr. 7731/F. A.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 22. kwietnia 1916,

12. Dotyczące monopolu spirytusowego i wódczanego oraz zwalczania pijaństwa.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

I. Rozdział.

Monopol spirytusowy i wódczany.

§ 1.

Monopol przywozu i sprzedaży.

Przywóz spirytusu i wódki do obszaru okupowanego oraz sprzedaż spirytusu i wódki w tym obszarze zastrzega się na rzecz c. i k. Zarządu wojskowego.

Pod nazwą spirytusu rozumieć należy wszelkie pędzone płyny wyskokowe, pod nazwą wódki wszelkie płyny tego rodzaju, które z dodatkiem lub bez dodatku służyć mogą za napój.

§ 2.

Wyjątki z pod monopolu.

Jeneral-Gubernatorstwo może postanowić w drodze rozporządzenia, że pewne rodzaje spirytusu lub wódki wyjęte są w ogóle z pod monopolu przywozu i sprzedaży, lub że przywóz i sprzedaż ich może być pewnym osobom na ich prośbę pozwoloną.

§ 3.

Przywóz i wywóz.

Przywóz spirytusu lub wódki do obszaru okupowanego przez c. i k. Zarząd wojskowy wolny jest od cła.

Przywóz dla celów, określonych w § 4, punkt 1, 2, 3 i 6 ordynacyi cłowej (rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 31 maja 1915, Nr. 15, Dz. rozp.) nie ulega żadnym organiczeniom.

Wywóz spirytusu lub wódki z obszaru okupowanego jest zakazany; wyjątków od tego zakazu udziela Jenerał-Gubernatorstwo lub organa upoważnione do tego rozporządzeniem Jenerał-Gubernatorstwa.

§ 4.

Upoważnienia do sprzedaży spirytusu lub wódki

C. i k. Zarząd wojskowy może upoważnić pewne osoby do sprzedaży spirytusu lub wódki przez udzielenie koncesyi na handel

spirytusu lub wódki w miarę postanowień II. rozdziału.

Koncesya zastępuje także pozwolenie zakupna (§ 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 15. Grudnia 1915, Nr. 47 Dz. rozp.).

§ 5.

Ustanowienie cen.

Ceny sprzedaży spirytusu lub wódki ustanawia Jenerał-Gubernatorstwo w drodze rozporządzenia. Rodzaje spirytusu lub wódki, wyjęte ogólnie na podstawie § 2 z pod monopolu przywozu i sprzedaży, mogą być także wyjęte z pod ustanowionej ceny.

Jenerał-Gubernatorstwo postanawia, po jakich cenach producent musi oddać spirytus i wódkę c. i k. Zarządowi wojskowemu i ustala ceny, po jakich c. i k. Zarząd wojskowy odstępuje je handlarzom. Te ostatnie ceny mają być za wódkę uiszczone w złocie; Jenerał-Gubernatorstwo może w wypadkach godnych uwzględnienia zezwolić na inny sposób zapłaty.

Uchyla się wszelkie pośrednie opłaty od fabrykacyi lub od sprzedaży spirytusu lub wódki, wprowadzonej lub nabytej przez c. i k. Zarząd wojskowy.

II. Rozdział.

Postanowienia przemysłowe.

§ 6.

Władza koncesyonująca, dokument koncesyjny.

Do prowadzenia handlu spirytusem lub wódką potrzebne jest pozwolone (koncesya) Komendy obwodowej, w której okręgu urzędowym przedsiębiorstwo ma być prowadzone.

Koncesya może być także nadaną dla handlu pewnymi rodzajami spirytusu lub wódki, albo dla pewnych rodzajów przemysłu, w szczególności:

1. dla handlu takimi rodzajami spirytusu lub wódki, których sprzedaż wyjęta jest z pod monopolu c. i k. Zarządu wojskowego (§ 2),
2. dla handlu takimi rodzajami spirytusu lub wódki, których sprzedaż podpada pod monopol c. i k. Zarządu wojskowego (§ 4).
3. dla wyszynku wódki lub handlu wódką w ilościach mniejszych niż pięć litrów.

Pozwolenie wystawia się w formie dokumentu (dokument koncesyjny).

§ 7.

Posiadacz koncesyi.

Koncesyi udziela się tylko osobom godnym zaufania i nienagannego prowadzenia, które posiadają odpowiedne ogólne i kupieckie wykształcenie.

Prowadzenie przedsiębiorstwa przez dzierżawcę jest zakazane. Prowadzenie przedsiębiorstwa przez zastępcę na rachunek posiadacza koncesyi wymaga pozwolenia Komendy obwodowej. Zastępca musi odpowiadać warunkom pierwszego ustępu.

Po śmierci posiadacza koncesyi może być przemysł prowadzony na podstawie dawnego dokumentu koncesyjnego na czas wdowieństwa na rachunek wdowy, która żyła z nim aż do jego śmierci we wspólnem gospodarstwie domowem, lub na rachunek małoletnich potomków uprawnionych do dziedzictwa aż do ich pełnoletności; o tem należy donieść Komendzie obwodowej i wyznaczyć w razie potrzeby odpowiedniego zastępcę w myśl poprzedniego ustępu.

§ 8.

Wyszynk wódki.

Koncesyi na wyszynk wódki (§ 6, punkt 3) udziela się tylko takim kompetentom, którzy na podstawie innych uprawnień przemysłowych trudnią się w tym samym lokalu podawaniem potraw i wyszynkiem innych napojów.

Gospodarze, o których mowa w pierwszym ustępie mogą podawać gościom w lokalu gospodnim wódkę w naczyniach niezamkniętych tylko w ilościach najwyżej do jednej ósmej litra.

Zresztą wolno spirytus i wódkę sprzedawać tylko w naczyniach zamkniętych według zwyczajów handlowych, podawanie tych napojów do spożycia w lokalu sprzedaży nie jest dozwolone.

§ 9.

Lokal przedsiębiorstwa.

Na podstawie tej samej koncesyi może być handel spirytusem lub wódką prowadzony tylko w jednej gminie i tylko w lokalach wymienionych w dokumencie koncesyjnym.

O przesiedleniu w obrębie tej samej gminy należy donieść Komendzie obwodowej przynajmniej na tydzień przed otwarciem handlu w nowym lokalu. Przesiedlenie handlu wódką (§ 9) wymaga zatwierdzenia Komendy obwodowej.

§ 10.

Rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa.

Dokument koncesyjny ustanawia rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa, zwłaszcza rodzaje przedsiębiorstwa, wyliczone w § 6 pod 1, 2 i 3, oraz, czy towar może być oddawany tylko handlarzom, czy także wprost konsumentom.

§ 11.

Nadzór władz.

Prowadzenie handlu spirytusem i wódką stoi pod nadzorem władzy.

Organom, powołanym do wykonywania tego nadzoru, musi być dozwolony wstęp do lokali przedsiębiorstwa, ich przeszukiwanie i wgląd do ksiąg handlowych i innych zapisków o handlu spirytusem lub wódką.

Komendant obwodu może zarządzić, aby lokale, w których sprzedaje się wódkę, były zamkięte w pewne dnie lub o pewnych godzinach.

§ 12.

Zakazane rodzaje sprzedaży.

Używanie automatów do sprzedaży wódki jest zakazane.

Substancye niepłynne, przeznaczone wyłącznie do fabrykacyi wódki, wolno sprzedawać tylko przemysłowcom, uprawnionym do fabrykacyi wódki.Trzymanie takich substancyi w lokalach handlowych ogólnie dostępnych jest zakazane.

§ 13.

Apteki.

Sprzedaż pewnych rodzajów spirytusu lub wódki w aptekach na polecenie lekarskie nie podpada pod przepisy tego rozdziału.

Aptekarze uprawnieni są bez koncesyi z § 4 do sprzedawania spirytusu i wódek, dopuszczonych według przepisów sanitarnych do sprzedaży w aptekach.

III. Rozdział.

Postanowienia prawno-prywatne.

§ 14.

Niezaskarżalność należytości dłużnych za wypite napoje wyskokowe.

Roszczenia powstałe ze sprzedaży wódki i innych napojów wyskokowych konsumentom nie są zaskarżalne, jeżeli dłużnik w czasie powstania późniejszego roszczenia nie był jeszcze uiścil się z dawniejszego długu takiego samego rodzaju, należącego się temu samemu wierzycielowi.

Roszczenia powstałe z kilkakrotnego podawania wspomnianych napojów temu samemu gościowi w czasie jego nieprzerwanego pobytu w gospodzie lub zamieszkania w tym samym domu zajezdnym, uważa się za jednolite roszczenie.

Długów, niezaskarżalnych w myśl ustępu 1, nie można też potrącać z wierzytelności dłużnika.

§ 15.

Nieważność umów.

Nieważne są:

umowy, dotyczące zastawu i poręczenia dla roszczeń, które według § 14 nie mogą być zaskarżone;

umowy najmu robotników, mocą których robotnik ma otrzymywać pędzone napoje wyskokowe na rachunek płacy.

IV. Rozdział.

Postanowienia karne.

§ 16.

Podawanie napojów wyskokowych niedorosłym i pijakom.

Nie wolno:

1. przy wyszynku lub handlu napojami wyskokowymi podawać lub pozwalać podawać tych napojów niedorosłemu dla jego własnego użytku;

2. częstować lub pozwalać częstować niedorosłego napojami wyskokowami tego rodzaju, w takiej ilości, lub tak często, że użycie ich może szkodliwie oddziałać na jego zdrowie lub rozwój fizyczny;

3. pozwalać niedorosłemu, nad którem się ma nadzór, używać napojów wyskokowych tego rodzaju, w takiej ilości lub tak często, że użycie ich może szkodliwie oddziałać na jego zdrowie lub rozwój fizyczny;

4. podawać lub pozwalać podawać napojów wyskokowych osobie widocznie nietrzeźwej.

§ 17.

Zakaz podawania napojów wyskokowych pewnym osobom.

Komenda obwodowa lub naczelnik gminy do tego przez Komendę obwodową upoważniony mogą wydać zakaz podawania napojów wyskokowych pewnym osobom. Zakaz ten będzie ogłoszony w sposób zwyczajem przyjęty w obrębie, w którym obowiązuje.

§ 18.

Obejście niezaskarżalności należytości dłużnych za wypite napoje wyskokowe; umowy nieważne.

Nie wolno:

1. kazać sobie wystawiać przez dłużnika pretensyi niezaskarżalnej w myśl § 14, lub przez członków jego rodziny, dalej przez osobę dającą mu zastaw lub poręką (§ 15), dokumentu, który nie zawiera tytułu zobowiązania lub zawiera nieprawdziwy tutuł, a ma na celu obejście niezaskarżalności, zakazu potrącania lub nieważności zastawu lub poręki;

2. zapewniać sobie wypełnienie niezaskarżalnej pretensyi, wynikłej ze sprzedaży napojów wyskokowych, przez odebranie słowa honoru, przysięgi lub podobnego zapewnienia;

3. zawierać z robotnikiem umowy, która w myśl § 15 jest nieważną.

§ 19.

Kompetecya karna i wymiar kar.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, będą—o ile nie podpadają pod surowszą karę —karane przez Komendę obwodową grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

Obok kary aresztu może być nałożona grzywna do trzech tysięcy koron.

V. Rozdział.

Postanowienia ogólne i końcowe.

§ 20.

Upoważnienie do wydania zarządzeń wykonawczych.

Jenerał-Gubernator upoważniony jest do wydania wszelkich rozporządzeń i do stworzenia wszelkich urządzeń, potrzebnych dla przeprowadzenia monopolu spirytusowego i wódczanego.

§ 21.

Zarządzenia przymusowe.

Koncesya na handel spirytusem lub wódką może być każdej chwili cofnięta.

Koncesya musi być cofnięta, jeżeli odpadną warunki co do godności zaufania i nienaganności posiadacza koncesyi, lub jeżeli przy prowadzeniu przedsiębiorstwa nie dotrzymano niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, mimo powtórnego ukarania i przestrogi urzędowej.

Dla zapewnienia skutku może Komenda obwodowa zamknąć przymusowo lokal przedsiębiorstwa i zarządzić zajęcie towarów.

§ 22.

Postanowienia przejściowe.

Zapasy spirytusu i wódki, znajdujące się w obszarze okupowanym, przeznaczone na sprzedaż, a nie wprowadzone lub nabyte przez c. i k. Zarząd wojskowy, mogą być sprzedane bez pozwolenia c. i k. Zarządu wojskowego tylko do 15. maja 1916, o ile nie zostały przed tym dniem zgłoszone w Komendzie obwodowej, w której okręgu urzędowym są zamagazynowane.

Zgłaszający otrzymuje potwierdzenie zgłoszenia.

Zapasy nie zgłoszone uzna Komenda obwodowa za przepadłe z dniem 15. maja 1916.

Zapasy zgłoszone mogą być sprzedane bez pozwolenia c. i k. Zarządu wojskowego do 1. lipca 1916. Zapasy nie sprzedane do tego czasu obejmie c. i k. Zarząd wojskowy po cenach umówionych lub po cenach, po jakich odstępuje się spirytus lub wódkę handlarzom (§ 5, ustęp 2).

Podatki pośrednie, przypadające według ustaw krajowych, mogą być co do zapasów, określonych w pierwszym ustępie, podwyższone w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa aż do wysokości sto procent stopy podatkowej.

Osoby, które otrzymały pozwolenie na wywóz pewnego zapasu spirytusu lub wódki z Monarchii, mogą ten zapas wprowadzić do 15. maja 1916. Zapasy te podlegają po wprowadzeniu ich przepisom tego paragrafu.

§ 23.

Uprawnienia przemysłowe.

Handel zapasami, o których mowa w § 22, oraz handel tymi rodzajami spirytusu lub wódki, które są wyjęte z pod monopolu sprzedaży, może się odbywać bez koncesyi przepisanej w § 6, jeżeli handlarz w czasie wejścia w życie tego rozporządzenia był uprawniony do tego na mocy poprzednio nabytych uprawnień przemysłowych.

§ 24.

Uchylenie dawniejszych przepisów.

Uchyla się przepisy rosyjskie, tyczące się przedmiotów uregulowanych w niniejszem rozporządzeniu, w szczególności bonifikacye przy wywozie spirytusu lub wódki.

Pierwszy ustęp nie dotyczy zwrotu uiszczonych podatków.

§ 25.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. maja 1916.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny w. r.

Na podstawie rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 22. kwietnia 1916, Dz. rozp. c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce część XIX, Nr. 55, zarządziło c. i k. Jenerał-Gubernatorstwo wojskowe reskryptem z maja 1916 Nr. 5579/F. A. co następuje:

Aż do dalszego zarządzenia wyjęta jest z pod monopolu sprzedaż wyrobów wódczanych, wyrabianych w fabrykach wódek ze spirytusu rządowego i przerabianego na likier, rosolis, rum, koniak i t. p. Tego rodzaju trunki mogą być sprzedawane po cenie odpowiadającej uczciwemu zyskowi kupieckiemu, należy jednak z ceny sprzedaży uiścić przypadające należytości komisyjne. Rozporządzenie wykonawcze do niniejszych przepisów monopolowych zostanie wkrótce wydane. Wszystkie znajdujące się w kraju okupowanym w dniu 1. maja 1916 zapasy spirytusu i wódki, które weszły do handlu i przeznaczone są na sprzedaż, a które nie zostały przez c. i k. Zarząd wojskowy ani wprowadzone ani nabyte, podlegają dodatkowemu podatkowi. Podatek ten dodatkowy ustanawia się w myśl § 22. al. 5 statutu monopolowego na 12 kopiejek w złocie od jednego stopnia

wiadrowego alkoholu. Wolne od podatku dodatkowego są wszystkie zapasy spirytusu i wódki, należące do zarządu wojskowego, jakoteż te zapasy, które znajdują się u przemysłowców i osób prywatnych w ilości poniżej 2 litrów. Ponieważ stopniowość palonych płynów wyskokowych, które należy zgłaszać, dla braku potrzebnych instrumentów nie może być dokładnie oznaczoną, przeto przyjmuje się w przecięciu a) przy likierach, rosolisach i wszystkich innych gatunkach słodzonej wódki na 35 stopni, b) przy rumie, koniaku śliwowicy na 60 stop., c) przy esencyach spirytusowych na 70 stop., d) przy zwykłych wódkach, starce i tym podobnie przyrządzonych gatunkach wódki niesłodzonej na 50° stop., e) przy spirytusie na 95° stopni.

Każdy obowiązany do zgłoszenia musi zapasy spirytusu, wódki i wyrobów wódczanych zgłosić do 15. maja 1916 we właściwym oddziele straży skarbowej.

Zgłoszenie takie ma być uskutecznione w dwu egzemplarzach, z których jeden zaopatrzony w klauzulę podawczą ma być zwrócony stronie, drugi zaś dołączony jako załącznik do wykazu zgłoszeń. Wykazy zgłoszeń wraz z duplikami zgłoszeń należy po wymierzeniu dodatkowego podatku przedłożyć Komendzie obwodowej, w oddziale zaś straży skarbowej należy tylko pozostawić odpis wykazu, a to celem czuwania nad wpłatami i kontrolowania. Na podstawie duplikatu zgłoszenia może straż skarbowa badać zgłoszone zapasy, wymierzać dodatkowy podatek i uwidocznić to na obydwóch egzemplarzach zgłoszenia. Strona jest obowiązana wymierzony jej podatek dodatkowy w przeciągu 8 dni uiścić w kasie obwodowej. Egzemplarz zgłoszenia, zaopatrzony datami uskutecznionych wpłat, będzie stronie służył jako dokument dowodowy. Każda podległa podatkowi dodatkowemu przesyłka, która w czasie przeprowadzenia dodatkowego opodatkowania znajdowała się w transporcie, może być dodatkowo zgłoszona i opodatkowana. Zapasy spirytusu i wódki nie zgłoszone do 15. maja 1916 uznaje się za przepadłe. Zgłoszone prawidłowo zapasy spirytusu i wódki, o ile tworzą przedmiot skarbowego monopolu, mogą być w myśl § 22. przepisu monopolowego sprzedawane aż do 1. lipca 1916 włącznie bez specyalnego pozwolenia Zarządu wojskowego, tylko na podstawie dotychczasowej koncesyi. Dla sprzedaży wyrobów wódczanych wyjętych z pod monopolu sprzedaży, służą przepisy § 23. statutu monopolowego.

Nr. 7296/HR. ex 1916.

13. OBWIESZCZENIE
dotyczące zaprowadzenia monopolu cukrowego.

Celem zapewnienia należytego zaopatrzenia ludności w cukier zaprowadza się z dniem dzisiejszym monopol cukrowy.

Aby umożliwić przeprowadzenie równomiernego i sprawiedliwego podziału cukru, Komenda obwodowa wydaje karty cukrowe. Karty cukrowe otrzymywać będzie za pośrednictwem Urzędów gminnych względnie Magistratów cała ludność cywilna, a mianowicie każda osoba dostanie osobną kartę.

Posiadacze herbaciarni, restauracyi, cukierni i aptek mogą zgłaszać się po karty cukrowe dla swoich zakładów przemysłowych za przedłożeniem patentu przemysłowego u referenta handlowego Komendy obwodowej gdzie także wydawać się będzie przekazy na cukier dla szpitali cywilnych.

Kupno cukru może być uskuteczniane jedynie w gminie miejsca pobytu, zatem wszystkie gminy będą zaopatrzone w dostateczną ilość cukru.

Kupcom wolno od dnia dzisiejszego sprzedawać cukier wyłącznie za odebraniem od kupującego karty cukrowej, wydanej przez c. i. k. Komendę obwodową. Komenda obwodowa kontrolować będzie kupców najsurowiej i każdego kupca, który nie będzie mógł wykazać się ilością odcinków kart cukrowych, odpowiadającą sumie sprzedanych zspasów cukru, pociągać bezwzględnie do odpowiedzialności

i karać grzywnami aż do 2000 K lub aresztem do 6 miesięcy.

Takiej samej karze ulegnie także kupiec, który wyda cukier na kartę, opiewającą na pewien oznaczony miesiąc, już w ciągu poprzedniego miesiąca.

Cena wytyczna cukru ustalona przez Komendę obwodową pozostaje na razie w mocy. Cenę ustanowioną przez monopol cukrowy poda się później do wiadomości.

Nr. 6660/ZK. ex 1916.

14. Zakaz wytwarzania śmietany.

Ze względu na konieczność jak najbardziej oszczędnego obchodzenia się z tłuszczem wszelkiego rodzaju, zakazuje się powszechnie sprzedaży śmietany, a wyrób jej dozwolony jest jedynie celem wyrabiania masła.

Od dnia ukazania się niniejszego dziennika urzędowego zabrania się zatem najsurowiej także sprzedaży kawy ze śmietaną oraz z pianką bitą w kawiarniach i cukierniach.

Komenda obwodowa czuwać będzie najusilniej nad zastosowaniem się ludności do powyższego zakazu i karać przekroczenia grzywną aż do 2000 koron lub aresztem do 6 miesięcy.

Nr. 7472/ZK. ex 1916.

15. Wypadki przejechania bydła przez pociągi.

Mnożą się wypadki przejechania wolno puszczonych koni i bydła rogatego przez pociągi kolei żelaznej.

Celem zapewnienia bezpieczeństwa ruchu pociągów z jednej strony, z drugiej zaś dla uchronienia posiadaczy bydła od szkód, spowodowanych przejechaniem zwierząt, zakazuje się paszenia bydła bez dozoru w pobliżu toru kolejowego. Przekroczenia powyższego zakazu karać się będzie po myśli rozporządzenia Naczelnego wodza armii z dnia 18/VIII 1915, Dz. rozp. Nr. 30, grzywnami aż do 2000 K lub aresztem aż do 6 miesięcy.

Treść niniejszego mają Wójci i Sołtysi ogłosić we wszystkich miejscowościach położonych koło toru kolejowego w sposób w miejscu przyjęty.

16. Ubezpieczenia w obszarze okupowanym:

I.

Nr. 4369/2/ZK. ex 1916.

16. Warszawskie Towarzystwo wzajemnego ubezpieczenia od ognia „Snop“.

Warszawskie Towarzystwo ubezpieczeń „Snop“, obecnie pod firmą: „Towarzystwo wzajemnego ubezpieczenia od ognia Snop“, otrzymało pozwolenie na przyjmowanie na obszarze Jeneral-Gubernatorstwa wojskowego ubezpieczeń od ognia budynków, których wartość szacunkowa przewyższa kwotę 5000 rubli, oraz ruchomości w miastach i fabrykach.

Pozwolenia powyższego udzielono pod warunkiem założenia filii Towarzystwa na obszarze Jeneral-Gubernatorstwa wojskowego.

II.

Nr. 7669/ZK. ex 1916.

Krakowskie Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie otrzymało pozwolenie na przyjmowanie ubezpieczeń na życie w obszarze okupowanym.

Agencya Towarzystwa urządzona będzie w Lublinie.

Nr. 6863/ZK. ex 1916.

17. ZARZĄD HUT.

Na skutek rozporządzenia Naczelnej Komendy Armii (Oddz. Qu. M. V. Nr. 27434/1 P. przeszły pod bezpośredni zarząd c. i k. wojskowego Urzędu górniczego w Dąbrowie obecnie także wszystkie przerabiające żelazo zakłady hutnicze w obwodach: Końsk, Wierzbnik, Kielce i Opatów, oraz dawne rosyjskie państwowe fabryki wyrobów żelaznych.

Postanowienia rozkazu Naczelnego Wodza armii Op. M. V. Nr. 106431 ex 1915 stosują się analogicznie także do powyżej wspomnianych przedsiębiorstw.

Nr. 7572 San. ex 1916.

18. Wolna posada prowizora.

C. i k. Komenda obwodowa w Hrubieszowie poszukuje dla apteki stojącej pod zarządem tamt. Komendy zawodowego kierownika (aptekarza, prowizora, ewent. pomocnika prowizora).

O tem zawiadamia się interesowanych z nadmienieniem, że wszelkich informacyi ewentualnym reflektantom na tę posadę udziela odwrotnie c. i k. Komenda obwodowa w Hrubieszowie.

Nr. 7861/San. 1916.

19. O pladze much i o jej zwalczaniu.

Z cieplejszą porą roku zjawiają się różne owady, a przedewszystkiem muchy i komary, które odgrywają bardzo ważną rolę w przenoszeniu chorób zakażnych (cholera, czerwonka, tyfus brzuszny, a ostatnie przy malaryi). Przenoszenie tych chorób na zdrowych ludzi odbywa się w ten sposób, że owady te szukając pożywienia na ludzkich i zwierzęcych wydzielinach (mocz, stolec), odpadkach, na gnijącej padlinie, przenoszą zarazki na nogach, skrzydłach i innych częściach ciała i składają na potrawach; spożycie środków spożywczych w ten sposób zakażonych powoduje u człowieka jedną z wyżej wymienionych chorób zakaźnych. Dla tego jest rzeczą konieczną, zapobiegać z jednej strony rozmnażaniu się much i zetknięciu się ich z zakażonym materyałem, a z drugiej przeszkodzić dostawaniu się owadów do mieszkań. Przedewszystkiem więc nie powinny odpadki wolno leżeć. Na każdem podwórzu należy postawić pakę z nakrywą, do której mają wszyscy mieszkańcy wsypywać śmiecie i odpadki domowe; zawartość paki powinno się w miarę potrzeby na oznaczonem miejscu poza miejscowością składać i mięszać z wapnem, zakładając kompost. Doły kloaczne i wychodki należy szczelnie zakrywać, siedzenia w wychodkach opatrzyć pokrywami.

Wydzieliny chorych zakaźnych muszą być zdezyntekcyonowane zapomocą mleka wapiennego lub wapna palonego, nim się je do dołu kloacznego wyleje. Dostawaniu się much do mieszkania można zapobiedz przez wstawki organtynowe do okien; owady, które już weszły, należy mechanicznie zabijać lub chwytać do odpowiednich szklanek na owady, lub na papier, co szczególnie w publicznych lokalach (szynkach, piekarniach, sklepach spożywczych, jatkach) powinno mieć miejsce. Zwalczanie plagi much powinno się rozpocząć z pojawieniem się pierwszych egzemplarzy, ponieważ w ten sposób można ograniczyć rozmnożenie się much, a temsamem i zmniejszyć niebezpieczeństwo przeniesienia chorób zakaźnych na ludzi.

MA. Nr. 7495/Tech. A. ex 1916.

20. Naprawa dróg.

Wobec złego stanu dróg gminnych w tutejszym obwodzie poleca się przystąpić bezzwłocznie do naprawy tychże i to pod takimi warunkami (szarwark), jak to dotychczas wykonywano. Naprawa tych dróg ma być uskuteczniona w pierwszym rzędzie przez oczyszczenie i pogłębienie dawnych rowów odwadniających, ewentualnie wykonanie nowych. Materyału uzyskanego z rowów należy użyć do podwyższenia drogi oraz do wyrównania wyboi, przyczem baczyć należy na to, żeby środek drogi był wypukły. Na przestrzeniach nizko położonych, gdzie osuszenie rowami nie odniosłoby żadnego skutku, należy do ustalenia drogi dowieźć odpowiednią ilość kamienia albo faszyny.

Znajdujące się mosty i przepusty należy zbadać i w razie potrzeby zepsute części uzupełnić nowemi, ewentualnie przebudować. W razie gdyby okazała się potrzeba wzkazówek inżyniera dla przeprowadzenia większej rekonstrukcyi drogi albo przebudowy mostu o znaczniejszej rozpiętości, należy donieść c. i k. Komendzie obwodowej, celem odpowiedniego zarządzenia.

Naprawa dróg ma być ukończona najdalej do końca lipca b. r. Po upływie tego terminu przekonam się osobiście o stanie dróg gminnych i gdy się okaże, że zarządzenie powyższe nie zostało wykonane, będą nałożone na gminy surowe kary.

DODATEK.

Nr. 7501/ZK. ex 1916.

21. Taryfy fiakierskie.

Dla licencyonowanych fiakrów w Zamościu-Zawadzie ustanawia się następujące ceny maksymalne:

Za jazdę z Zamościa na stacyę w Zawadzie lub odwrotnie dwukonka od osoby K 2,—
cały wóz nie więcej niż „ 6,—
jednokonka od osoby „ 1,50
cały wóz nie więcej niż „ 4,—
dopłata za 1 pakunek wagi ponad 5 kg „ 0,60

Za inne jazdy
dwukonka za pierwszą godzinę „ 4,—
za każdą następną godzinę „ 2,—
jednokonka za pierwszą godzinę „ 3,—
za każdą następną godzinę „ 1,50

Nr. 1424/FA. ex 1916.

22. Otwarcie głównego urzędu cłowego w Brodach.

C. k. główny urząd cłowy w Brodach rozpoczął urzędowanie z dniem 22. kwietnia 1916.

C. i k. Komendant obwodu

Julian v. Fischer w. r.

Pułkownik.

Druk. i fabr. stempli, Szmajser Zamość.